

การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารทางด้านจิตวิทยา ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551

A Content Analysis of Psychology Journals in the Period between 1999 and 2008

ยุพิน กาญจนารัตน์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาวารสารทางด้านจิตวิทยา ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 ในด้าน ผู้ผลิต ผู้เขียน ประเภท เนื้อหาบทความ ภาษา ภาพประกอบ วิธีการเขียน ลักษณะการเผยแพร่ แหล่งอ้างอิง แหล่งที่มีวารสารเผยแพร่เพื่อให้บริการ วัตถุประสงค์ของบทความ และวัตถุประสงค์ของวารสาร (2) ศึกษาความสอดคล้องของเนื้อหาบทความวารสารกับวัตถุประสงค์ของวารสาร (3) ศึกษาแนวโน้มของเนื้อหาบทความวารสารทางด้านจิตวิทยา ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ วารสารภาษาไทยทางด้านจิตวิทยาในปี พ.ศ. 2542-2551 จำนวน 6 รายชื่อ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,091 บทความ สถิติที่ใช้คือค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ผลิตวารสารส่วนใหญ่เป็นสมาคมวิชาชีพและวิชาการ บทความมีชื่อผู้เขียนชัดเจน ซึ่งแต่ละบทความมีผู้เขียนคนเดียว และมีสถานภาพเป็นอาจารย์มากที่สุด ประเภทของบทความเป็นบทความวิจัยมากที่สุดรองลงมาคือบทความทางวิชาการ สาขาจิตวิทยาการกีฬาเป็นเนื้อหาที่พบมากที่สุด ภาษาของบทความส่วนใหญ่เขียนด้วยภาษาไทย ภาพประกอบพบเป็นตารางมากที่สุด วิธีเขียนบทความเป็นบทความวิจัยรองลงมาเป็นการเขียนแบบบรรยาย ลักษณะการเผยแพร่เป็นสิ่งพิมพ์มากที่สุด แหล่งอ้างอิงส่วนใหญ่เป็นหนังสือและวารสารตามลำดับ แหล่งที่มีวารสารเผยแพร่เป็นสถาบันการศึกษามากที่สุด ส่วนใหญ่บทความมีวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน เช่นเดียวกับวารสารที่มีวัตถุประสงค์ปรากฏทุกรายชื่อ ซึ่งพบว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้มากที่สุด เนื้อหาของบทความกับวัตถุประสงค์การจัดทำวารสารสอดคล้องกัน แนวโน้มเนื้อหาบทความด้านจิตวิทยาส่วนใหญ่มีค่าแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยสาขาจิตวิทยาการกีฬามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากที่สุดรองลงมาคือสาขาจิตวิทยาคลินิก ส่วนสาขาที่มีแนวโน้มลดลงมากที่สุดคือ จิตวิทยาพัฒนาการ และสาขาที่มีแนวโน้มคงที่คือ จิตวิทยาสังคม และจิตวิทยาทดลอง

คำสำคัญ : การวิเคราะห์เนื้อหา วารสารจิตวิทยา

Abstract

In this thesis, the researcher conducts (1) a content analysis of psychology journals published in the period between 1999 and 2008. The aspects analyzed are producers, writers, types of content, language, illustrations, writing styles, characteristics of distribution, reference sources, and places in

* นักศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

which the journals are located for service users. Also analyzed (2) are the objectives of articles and journals and whether the contents of articles match journal objectives. Finally, examined are (3) the content trends of the articles published in the aforementioned psychology journals. The research population consisted of six Thai psychology journals published between 1999 and 2008. The sample population consisted of 1,091 articles taken from these journals.

The statistical technique of percentage was used by the researcher in analyzing the data collected.

Findings are as follows :

Most producers of the journals were academic and professional associations. The names of the authors of the articles were clearly displayed. All of the articles had a single author. Most of the authors were lecturers.

Most of the articles were of the research article type. Next, in descending order, were articles of the academic article type. As for contents, most frequently found were sport psychology articles. Thai was the language of most of the articles. Most frequently, illustrations were in the form of tables.

Research article writing style was the style of writing most frequently found in the articles. Next, in descending order, was the narrative writing style.

The most frequent mode of distribution was as printed matter. Reference sources were book and journals. The most frequent places in which the journals were located were educational institutions.

Most of the articles exhibited clear objectives. All of the journals under study stated objectives. The most frequently stated objective was to disseminate knowledge. Article contents were congruent with the objectives of the journals.

There was a tendency for psychological content to increase in the articles. Of the branches of psychology, sport psychology exhibited the greatest tendency to increase. Next, in descending order, was clinical psychology. Developmental psychology displayed the greatest tendency to decrease. The tendency shown by social psychology and experimental psychology was a tendency to remain the same.

Keywords : A Content Analysis, Psychology Journals

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสมัยโบราณเชื่อกันว่า จิต หรือ วิญญาณ เป็นสิ่งที่ควบคุมกิริยาอาการต่างๆ ของร่างกาย และยังเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ การศึกษาเรื่องจิตวิญญาณจึงเป็นศาสตร์ชั้นสูงในอดีต แต่ในระยะเวลาต่อมาเมื่อวิทยาศาสตร์เริ่มเข้ามามีบทบาทและมีความเจริญ ก้าวหน้ามากขึ้น นักวิทยาศาสตร์และนักจิตวิทยาจึงหันมาสนใจในเรื่องต่างๆ ที่สามารถพิสูจน์ได้ และเริ่มหันมาสนใจศึกษาจิตวิทยาในเรื่องพฤติกรรมของมนุษย์เพราะพฤติกรรมเป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้ และสามารถทดลองได้ ดังนั้นการศึกษาวิชาจิตวิทยาจึงถือเป็นวิทยาศาสตร์สาขาหนึ่งหรืออาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า การศึกษาวิชาจิตวิทยาเป็นวิชาศึกษาศาสตร์ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ (behavioral sciences) (กันยา สุวรรณแสง, 2542, หน้า 11)

พฤติกรรมของมนุษย์มีทั้งพฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายใน แต่จิตวิทยามุ่งศึกษาพฤติกรรมภายในหรือความคิดจิตใจของมนุษย์ ซึ่งความรู้ทางด้านจิตวิทยาช่วยให้ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น ช่วยในการปรับตัวทางสังคม พัฒนาคุณภาพชีวิต และนำไปประยุกต์ใช้ในวงการต่าง ๆ การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมศาสตร์ของมนุษย์จึงมีมานานนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพราะโดยธรรมชาติของมนุษย์มักอยากรู้อยากเห็นเรื่องราวของผู้อื่น และของตนเอง ศาสตร์ทางจิตวิทยาซึ่งให้คำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์จึงเป็นศาสตร์ที่ได้รับความสนใจอย่างต่อเนื่องในการศึกษาสภาพจิตใจและพฤติกรรมของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาประยุกต์ใช้ โดยการรักษา ฟื้นฟู กับบุคคลที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพจิตโดยจิตแพทย์ หรือนักจิตวิทยากลุ่มต่าง ๆ

การศึกษาทางด้านจิตวิทยาเป็นการศึกษาอย่างเป็นระบบ นั่นคือ การนำวิธีการทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ในการศึกษาปัญหาและข้อสงสัยต่าง ๆ นักจิตวิทยาจะใช้วิธีการทางด้านวิทยาศาสตร์ในการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์อย่างเป็นระบบ มีกระบวนการและมีขั้นตอนในการศึกษาอย่างชัดเจน ในรูปแบบที่สามารถทดลองและพิสูจน์ได้ด้วยควมมีเหตุผล มิใช่การใช้สามัญสำนึก อคติ หรืออาศัยเวทมนตร์คาถาในการทำนายและอธิบายการกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์แต่อย่างใด อย่างไรก็ตามพฤติกรรมของมนุษย์เป็นสิ่งที่สลับซับซ้อน ดังนั้น จึงมีพฤติกรรมอีกมากมาย ที่ไม่สามารถใช้วิธีทางด้านวิทยาศาสตร์มาศึกษาหาคำตอบได้ เช่น พฤติกรรมการถูกเจ้าเข้าทรงและการรับรู้อาชีพ เป็นต้น ซึ่งในกรณีเช่นนี้นักจิตวิทยาก็จะต้องพยายามหาแนวทางศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ต่อไป

โดยพื้นฐานการศึกษาทางด้านจิตวิทยาคือการค้นคว้าหาความรู้หรือความจริงต่าง ๆ ทางด้านจิตวิทยา และค้นคว้าด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์อย่างเป็นระบบ เพื่อสรุปเป็นกฎและทฤษฎีต่าง ๆ นักจิตวิทยา จะมีบทบาทในฐานะผู้สอนและผู้วิจัย สาขาจิตวิทยาในกลุ่มนี้ ได้แก่ สาขาจิตวิทยาการทดลอง จิตวิทยาเปรียบเทียบ สรีรจิตวิทยาหรือชีวจิตวิทยา จิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาสังคม ซึ่งต่อมาได้มีการนำเอาความรู้ทางจิตวิทยาพื้นฐานนี้ไปประยุกต์ใช้กับงานด้านต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพและการช่วยแก้ปัญหาทางสังคม เรียกว่าจิตวิทยาประยุกต์โดยสาขาวิชาในกลุ่มนี้ที่สำคัญ ได้แก่ สาขาจิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยาโรงเรียน จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ จิตวิทยาวิศวกรรม จิตวิทยาสุขภาพแวดล้อม จิตวิทยาชุมชน จิตวิทยาคลินิก และจิตวิทยาการปรึกษา

วิชาจิตวิทยามีบทบาทมากในปัจจุบัน เพิ่มความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมมากขึ้น จะเห็นได้ว่าสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่กำหนดให้นักศึกษาเรียนวิชาจิตวิทยาพื้นฐาน รวมทั้งได้ทำการเปิดสอนสาขาวิชาจิตวิทยาอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ยิ่งผู้ที่จะต้องประกอบอาชีพโดยใช้ความรู้ ความเข้าใจทางจิตวิทยาแล้วยิ่งมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งกว้างขวาง เพื่อจะได้นำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมให้มากที่สุด

จิตวิทยาเป็นศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับทุกคน เพราะทุกคนย่อมใช้ชีวิตและมีการกระทำในสิ่งต่าง ๆ การแสดงออกทางด้านร่างกายหรือพฤติกรรมภายนอกที่ทุกคนแสดงนั้น จะบ่งบอกถึงความรู้สึกนึกคิดภายในใจหรือพฤติกรรมภายใน ไม่ว่าจะเป็นการสนทนา การใช้ดำเนินวิถีชีวิตหรือ การทำกิจกรรมต่าง ๆ แต่เมื่อบุคคลมีการแสดงออก หรือมีพฤติกรรมที่ผิดปกติ สืบเนื่องมาจากภาวะสุขภาพจิตไม่ดี ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ บุคคลเหล่านี้ก็จะมีอาการลำบากในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น เป็นภาระให้กับครอบครัว และเป็นปัญหาให้กับสังคม ในการแก้ปัญหาจึงต้องมีการนำเอาศาสตร์ทางด้านจิตวิทยาเข้ามาฟื้นฟู บำบัด รักษา ซึ่งปัจจุบันจะเห็นว่ามียาจำนวนผู้มีปัญหาทางด้านสุขภาพจิตเพิ่มมากขึ้น กระทรวงสาธารณสุข, กรมสุขภาพจิต (2553) ได้รายงานถึงสถิติของผู้ป่วยทางสุขภาพจิตทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,340,064 คน และจากผลการสำรวจสุขภาพจิตของคนไทย โดยใช้เครื่องมือของกรมสุขภาพจิต จำนวน 28,000 คน พบว่าคะแนน

สุขภาพจิตโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 31.8 จาก 45 คะแนน โดยมีประชากรคะแนนต่ำกว่าปกติ ร้อยละ 27 สุขภาพจิตอยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 54 ส่วนคะแนนต่ำกว่าปกติ ร้อยละ 17 หรือเกือบ 1 ใน 5 ที่เสี่ยงต่อการมีปัญหาสุขภาพจิต และจากสถิติพบว่า มีจำนวนเพิ่มทุกปี ดังนั้นศาสตร์ทางด้านจิตวิทยาจึงมีความสำคัญในการที่จะนำความรู้ด้านนี้มาแก้ปัญหา และนำบำบัดอาการของผู้เจ็บป่วยเพื่อความน่าอยู่ของสังคมต่อไป

สถาบันการศึกษาทั้งต่างประเทศและในประเทศไทยทำการเปิดการเรียนการสอนทางด้านจิตวิทยาและสาขาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยามากมาย โดยหลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยส่วนใหญ่ได้บรรจุวิชาจิตวิทยาเบื้องต้นไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนในหลายสาขาวิชา ในส่วนของหลักสูตรสาขาวิชาจิตวิทยานั้น นอกจากจะมีการเรียนการสอน ในสาขาจิตวิทยาโดยตรงแล้ว สถาบันการศึกษาหลายแห่งก็มีการเปิดการสอนจิตวิทยาโดยแบ่งจิตวิทยาเป็นหลายสาขามากมาย เช่น สาขาจิตวิทยาการปรึกษา จิตวิทยาสังคม จิตวิทยาวิทยาการ และจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ เป็นต้น นอกจากนี้วิชาจิตวิทยาได้เปิดการเรียนการสอนเป็นวิชาโทเพื่อให้ให้นักศึกษาในสาขาวิชาอื่นๆ ที่สนใจได้ศึกษาควบคู่ไปกับการเรียนในสาขาวิชาของตนเองโดยตรง ซึ่งจะเป็นผลดียิ่งเมื่อนักศึกษาจบการศึกษาและออกไปประกอบอาชีพในสาขาอาชีพต่างๆ และนำเอาวิชาจิตวิทยาไปปรับใช้ในสาขาอาชีพนั้นๆ ได้อย่างสอดคล้องกับวิชาชีพของตนเอง และจากการที่มีการศึกษาจิตวิทยาอย่างแพร่หลาย จึงทำให้มีเอกสารและแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่ทำให้ผู้ที่ต้องการศึกษาเข้าถึงข้อมูลได้หลากหลายในปัจจุบัน และสิ่งพิมพ์ที่สำคัญประเภทหนึ่งในการนำเสนอเนื้อหาทางด้านสาขาจิตวิทยา คือ สิ่งพิมพ์ต่อเนื่องประเภทวารสาร

วารสารทางด้านจิตวิทยาเป็นวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาประเภทหนึ่ง และเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการศึกษา ค้นคว้า วารสารมีบทบาทในการเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการที่นำเสนอความรู้ รายงานการค้นคว้าวิจัยทฤษฎีใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ทำให้ผู้ที่ได้ศึกษาได้รับข้อมูลทางด้านจิตวิทยาที่รวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งเผยแพร่ให้นักวิชาการและผู้สนใจด้านจิตวิทยาได้รับความรู้ทางจิตวิทยาเพื่อนำไปใช้ในงานวิชาการและประยุกต์ใช้ในการพัฒนาด้านอื่นๆ

จากการที่วารสารทางด้านจิตวิทยาเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการที่มีความสำคัญต่อการศึกษาและค้นคว้าวิจัย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิเคราะห์เนื้อหาบทความวารสารทางด้านจิตวิทยา โดยวิเคราะห์เนื้อหาในด้าน ผู้ผลิต ผู้เขียน ประเภท เนื้อหาบทความ วิธีการเขียน แหล่งอ้างอิง วัตถุประสงค์ของบทความ วัตถุประสงค์ของวารสารและศึกษาแนวโน้มของเนื้อหาวารสารทางด้านจิตวิทยา เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจในการศึกษาทางด้านจิตวิทยา และผู้ปฏิบัติงานด้านวารสารในการแยกแยะเนื้อหา และพิจารณาในการบอกรับวารสารทางด้านนี้ต่อไป โดยจะทำการวิเคราะห์วารสารทางด้านจิตวิทยาที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 เนื่องจากวารสารยังมีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันและยังไม่มีผู้ทำวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์วารสารทางด้านนี้มาก่อน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาวารสารทางด้านจิตวิทยา ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2542- 2551 ในด้าน ผู้ผลิต ผู้เขียน ประเภท เนื้อหาบทความ ภาษา ภาพประกอบ วิธีการเขียน ลักษณะการเผยแพร่ แหล่งอ้างอิง แหล่งที่มีวารสารเผยแพร่เพื่อให้บริการ วัตถุประสงค์ของบทความ และวัตถุประสงค์ของวารสาร
2. เพื่อศึกษาความสอดคล้องของเนื้อหาบทความวารสารกับวัตถุประสงค์ของวารสาร
3. เพื่อศึกษาแนวโน้มของเนื้อหาบทความวารสารทางด้านจิตวิทยาที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551

ขอบเขตการวิจัย

1. เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาวารสารภาษาไทยทางด้านจิตวิทยา ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 ในด้าน ผู้ผลิต ผู้เขียน ประเภท เนื้อหาบทความ ภาษา ภาพประกอบ วิธีการเขียน ลักษณะการเผยแพร่ แหล่งอ้างอิง แหล่งที่มีวารสารเผยแพร่เพื่อให้บริการวัตถุประสงค์ของบทความ วัตถุประสงค์ของวารสาร ความสอดคล้องของเนื้อหาบทความวารสารกับวัตถุประสงค์ของวารสาร และแนวโน้มของเนื้อหาบทความวารสารทางด้านจิตวิทยา

2. วารสารที่นำมาวิเคราะห์มี 6 รายชื่อ จำนวน 211 ฉบับ มีการพิมพ์เผยแพร่อย่างสม่ำเสมออย่างน้อย 3 ปี แบ่งออกเป็นวารสารรายเดือน ได้แก่ สารจิตวิทยาการกีฬา วารสารรายสามเดือน ได้แก่ วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย วารสารรายสี่เดือน ได้แก่ วารสารสวนปรุง วารสารรายหกเดือน ได้แก่ วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์: ระบบพฤติกรรมไทย และวารสารรายปี ได้แก่ วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์ วารสารทุกฉบับพิมพ์เผยแพร่อย่างสม่ำเสมออย่างน้อย 3 ปี

3. วิเคราะห์วารสารที่กล่าวถึงเนื้อหาทางด้านจิตวิทยา และพฤติกรรมศาสตร์โดยใช้วัตถุประสงค์ของวารสารเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก

4. วารสารที่นำมาวิเคราะห์เป็นวารสารทางด้านจิตวิทยาที่ตีพิมพ์โดย โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษา และสมาคม/หน่วยงานทางด้านจิตวิทยา

5. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาบทความวารสารทางด้านจิตวิทยาในระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ศึกษาตามหลักเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาวารสารทางด้านจิตวิทยา ได้แก่ แบบบันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาวารสารทางด้านจิตวิทยาที่สร้างขึ้นจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาและรวบรวมวารสารภาษาไทยด้านจิตวิทยา จากมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนทางด้านจิตวิทยา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านจิตวิทยา จากนั้นคัดเลือกวารสารที่จะทำการวิเคราะห์ และนำทุกรายชื่อพิจารณาคัดเลือกในด้าน ผู้ผลิต ผู้เขียน ประเภท เนื้อหาบทความ ภาษา ภาพประกอบ วิธีการเขียน ลักษณะการเผยแพร่ แหล่งอ้างอิง แหล่งที่มีวารสารเผยแพร่เพื่อให้บริการ วัตถุประสงค์ของบทความและวัตถุประสงค์ของวารสาร

2. ศึกษาและรวบรวมวารสารภาษาไทยด้านจิตวิทยา ได้กลุ่มประชากรทั้งสิ้น 6 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 วารสารจิตวิทยาคลินิก ปี พ.ศ. 2542-2551 จำนวน 20 ฉบับ จำนวน 123 บทความ

กลุ่มที่ 2 สารจิตวิทยาการกีฬา ปี พ.ศ. 2542-2551 จำนวน 101 ฉบับ จำนวน 344 บทความ

กลุ่มที่ 3 วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์ ปี พ.ศ. 2542-2551 จำนวน 10 ฉบับ จำนวน 86 บทความ

กลุ่มที่ 4 วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์: ระบบพฤติกรรมไทย ปี พ.ศ. 2542-2551 จำนวน 10 ฉบับ

จำนวน 66 บทความ

กลุ่มที่ 5 วารสารสวนปรุง ปี พ.ศ. 2542-2551 จำนวน 30 ฉบับ จำนวน 209 บทความ

กลุ่มที่ 6 วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2542-2551 จำนวน 40 ฉบับ จำนวน 262

บทความ

3. นำกลุ่มประชากรบทความวารสารมาศึกษาวิเคราะห์เนื้อหา และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจำแนก

4. รวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกและวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจำแนก

5. นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางเปรียบเทียบแสดงค่าร้อยละ และอธิบายผลโดยแยกผลการวิจัยในด้านต่าง ๆ
6. สรุปผล อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลและนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ด้านผู้ผลิตวารสาร ผู้ผลิตวารสารพบเป็นสมาคมวิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมา เป็นสถาบันการศึกษา และโรงพยาบาล ส่วนสถาบันวิจัยพบเป็นผู้ผลิตน้อยที่สุด

ด้านผู้เขียนบทความ พบว่า ผู้เขียนบทความ 1 คนมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาเป็นผู้เขียน 2 คน และน้อยที่สุดคือผู้เขียนจำนวน 5 คน

ด้านสถานภาพของผู้เขียนบทความ พบว่า ผู้เขียนเป็นอาจารย์มากที่สุด รองลงมา เป็นคือ แพทย์พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และนักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอก และผู้เขียนบทความที่มีสถานภาพอื่น ๆ มีจำนวนน้อยที่สุดคือ

ด้านประเภทของบทความ พบมากที่สุด คือ บทความวิจัย รองลงมา เป็นบทความวิชาการ และบทความแสดงความคิดเห็น พบน้อยที่สุดเป็นบทความเชิงวิเคราะห์วิจารณ์และบทความปริทัศน์

ด้านเนื้อหาทางจิตวิทยา พบว่า มีบทความสาขาจิตวิทยาการศึกษามากที่สุด รองลงมา คือสาขาจิตวิทยา เวชศาสตร์และสาขาจิตวิทยาคลินิก ส่วนเนื้อหาบทความที่พบน้อยที่สุดคือ สาขาจิตชีวิตวิทยาและจิตวิทยาทดลอง

ด้านภาษาของบทความ พบว่า บทความส่วนใหญ่เป็นภาษาไทย รองลงมา คือ ภาษาอังกฤษ น้อยที่สุดคือบทความที่เขียนทั้งสองภาษา ส่วนภาษาของบทความที่ยอมรับว่าบทความที่ไม่มีบทความที่ยอมรับมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือมีทั้งบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และบทความภาษาอังกฤษมีจำนวนน้อยที่สุด

ด้านภาพประกอบ พบว่า บทความที่มีตารางมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือบทความที่ไม่มีภาพประกอบ และภาพประกอบสีพบน้อยที่สุด

ด้านวิธีการเขียนบทความ พบว่า บทความส่วนใหญ่มีวิธีการเขียนแบบบทความวิจัย รองลงมาเป็นการเขียนแบบบรรยาย และบทความแปลพบน้อยที่สุด

ด้านลักษณะการเผยแพร่บทความวารสาร พบว่า มีลักษณะการเผยแพร่ฉบับพิมพ์มากที่สุด รองลงมา เป็นลักษณะการเผยแพร่ฉบับพิมพ์และฉบับออนไลน์

ด้านแหล่งอ้างอิง พบว่า บทความอ้างอิงจากหนังสือมากที่สุด รองลงมา คือ จากบทความวารสาร และจากสารานุกรมพบน้อยที่สุด

ด้านแหล่งที่มีวารสารเผยแพร่ พบว่า แหล่งที่มีวารสารเผยแพร่มากที่สุดคือห้องสมุดสถาบันการศึกษา รองลงมา เป็นโรงพยาบาล และแหล่งที่มีวารสารเผยแพร่ที่น้อยที่สุดคืออินเทอร์เน็ต

ด้านวัตถุประสงค์ของบทความ พบว่า บทความที่มีวัตถุประสงค์มีจำนวนมากกว่บทความที่ไม่มีวัตถุประสงค์

ด้านวัตถุประสงค์ของวารสาร พบว่า วารสารมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้มากที่สุด รองลงมา คือ เพื่อการเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ และ เพื่อเผยแพร่ความก้าวหน้าทางด้านจิตวิทยาพบจำนวนน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหาวารสารกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำวารสาร พบว่า เนื้อหาของบทความทั้งหมดส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำวารสาร

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์เนื้อหาบทความวารสารทางด้านจิตวิทยา ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 จากวารสาร 6 ชื่อเรื่อง จำนวน 211 ฉบับ รวม 1,091 บทความ ผู้วิจัยมีประเด็นในการวิจัยมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาวารสารทางด้านในด้าน ผู้ผลิต ผู้เขียน ประเภท เนื้อหาบทความ ภาษา ภาพประกอบ วิธีการเขียน ลักษณะการเผยแพร่ แหล่งอ้างอิง แหล่งที่มีวารสารเผยแพร่เพื่อให้บริการ วัตถุประสงค์ของบทความและวัตถุประสงค์ของวารสาร

1.1 ผู้ผลิตวารสารส่วนใหญ่เป็นสมาคมวิชาชีพและวิชาการแสดงให้เห็นว่าสมาคมวิชาชีพและวิชาการด้านจิตวิทยามีบทบาทมากกว่า ผู้ผลิตจากสถาบันการศึกษา โรงพยาบาลและสถาบันวิจัย ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการศึกษาทางด้านจิตวิทยา เป็นการศึกษาที่ต้องต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษายาวนาน จึงมีการรวมตัวและจัดตั้งสมาคมวิชาชีพทางด้านจิตวิทยาขึ้นมาหลากหลายกลุ่ม และผลิตผลงานทางวิชาการขึ้นมาเพื่อเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.2 จำนวนผู้เขียนบทความ พบว่าในทุกบทความระบุชื่อผู้เขียนอย่างชัดเจน ซึ่งแต่ละบทความส่วนใหญ่มีจำนวนผู้เขียน 1 คน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากบทความทางด้านจิตวิทยาส่วนใหญ่เป็นบทความวิจัย และบทความวิชาการ ดังนั้นรูปแบบการนำเสนอจึงต้องระบุผู้เขียนบทความให้ชัดเจน เพื่อความน่าเชื่อถือ และเพื่อสอดคล้องกับเกณฑ์การจัดทำวารสารวิชาการ ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ยูวดี ชุนลิ้ม (2551, หน้า 80) ที่พบว่าบทความส่วนใหญ่ปรากฏชื่อผู้เขียน แต่มีความแตกต่างกับการศึกษาของ ชาตริส ซีรานนท์ (2550, หน้า 115) ที่พบว่าผู้เขียนบทความส่วนใหญ่ไม่ระบุผู้เขียนหรือกลุ่มผู้เขียนเนื่องจากสาขาทางด้านสุขภาพมีผู้เขียนและผู้สนใจศึกษาเป็นจำนวนมากจึงมีผู้เขียนที่หลากหลายใครเป็นผู้เขียนก็ได้

1.3 สถานภาพของผู้เขียนบทความส่วนใหญ่ระบุสถานภาพของผู้เขียนอย่างชัดเจน ซึ่งผู้เขียนบทความส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นอาจารย์ รองลงมาคือบุคลากรทางการแพทย์แต่เนื่องจากว่าผู้เขียนบทความที่เป็นบุคลากรทางการแพทย์หลายท่านดำรงตำแหน่งทางวิชาการหรือเป็นอาจารย์ของสถาบันการศึกษาด้วย รวมทั้งเนื้อหาบทความส่วนใหญ่ทางด้านจิตวิทยาเป็นบทความทางวิชาการ ผลการวิจัยด้านผู้เขียนส่วนใหญ่จึงมีจำนวนอาจารย์มากกว่า ผลการศึกษาในด้านนี้สอดคล้องกับการศึกษาของอันนิการ์ บุปผา (2547, หน้า 90) ที่พบว่าผู้เขียนบทความส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ เพราะสาขาจิตวิทยาและสาขาจิตศาสตร์ เป็นความรู้เฉพาะทางผู้เขียนต้องมีความรู้และมีความเชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ กนกวรรณ ปัญจสุชาติ (2547, หน้า 112) ชาตริส ซีรานนท์ (2550, หน้า 115) และยูวดี ชุนลิ้ม (2551, หน้า 80) ที่พบว่า ผู้เขียนบทความส่วนใหญ่ไม่ระบุตำแหน่งหรือสถานภาพ

1.4 ประเภทของบทความส่วนใหญ่ เป็นบทความวิจัยซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กนกวรรณ-ปัญจสุชาติ (2547, หน้า 109) ที่พบว่าประเภทของบทความส่วนใหญ่เป็นบทความวิจัยมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าวารสารที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นวารสารวิชาการ ซึ่งจะนำเสนอบทความที่เป็นงานวิจัยโดยปัจจุบันหน่วยงานหรือสถาบันศึกษาต่างๆ ล้วนแต่ส่งเสริมบุคลากรในการทำวิจัย เพื่อเผยแพร่วิทยาการและความรู้ใหม่ๆ ในแต่ละสายวิชาชีพหรือวิชาการ

1.5 เนื้อหาของบทความส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาสาขาจิตวิทยาการกีฬา รองลงมาคือเนื้อหาทางด้านจิตวิทยาเวชศาสตร์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของนุชนารถ ปัจจุบัน (2536, หน้า 76) ที่พบว่า ประเภทของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด เนื้อหาที่ทำการวิจัย จิตวิทยามูลึกภาพมากที่สุด เนื่องจากเป็นการวิจัยทางด้านระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งแตกต่างกับการวิจัยด้านการวิเคราะห์เนื้อหา

1.6 ภาษาของบทความส่วนใหญ่เขียนเป็นภาษาไทย อาจเป็นเพราะวารสารที่เลือกมาทั้งหมดเป็นภาษาไทย ตลอดจนการเขียนด้วยภาษาไทยสามารถสื่อสารและอ่านได้ง่ายซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของยูวดี ชุนลิ้ม (2551, หน้า 80) พรทิพย์ สว่างเนตร (2548, หน้า 95) และอันนิการ์ บุปผา (2547, หน้า 90) ที่พบว่าบทความส่วนใหญ่เป็นภาษาไทย

1.7 บทความย่อส่วนใหญ่มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อาจเป็นเพราะผลงานเขียนส่วนใหญ่เป็นงานวิจัย รวมทั้งภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางที่คนทุกประเทศต้องใช้ในการสื่อสารร่วมกันเพื่อเผยแพร่ข้อมูลออกไปในระดับนานาชาติ รวมทั้งเพื่อสอดคล้องกับเกณฑ์ของการเขียนวารสารทางวิชาการที่ระบุไว้ว่าบทความทางวิชาการที่เป็นภาษาไทยจะต้องมีบทคัดย่อภาษาอังกฤษ และบทความภาษาอังกฤษต้องมีบทคัดย่อภาษาไทยเช่นกัน

1.8 ภาพประกอบบทความที่พบมากที่สุดคือ ตาราง อาจเป็นเพราะส่วนใหญ่วรรสารที่นำมาวิเคราะห์เป็นบทความวิจัย ซึ่งเป็นบทความที่เป็นข้อมูล ปริมาณ หรือจำนวนที่ได้จากการทดลอง วิจัย ค้นคว้า จึงต้องใช้ตารางเพื่อช่วยอธิบายความในการแสดงข้อมูลให้เห็นง่ายและชัดเจน ทำให้สะดวกในการเปรียบเทียบและการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับการศึกษาของยูวดี ชุนลิ้ม (2551, หน้า 81) ที่พบว่าภาพประกอบบทความที่พบมากที่สุดคือตาราง เนื่องจากบทความส่วนใหญ่ใช้จำนวนของประชากรที่เป็นตัวเลขมาวิเคราะห์

1.9 วิธีการเขียนบทความพบว่าวิธีการเขียนแบบงานวิจัยมีจำนวนมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของแต่ละสาขาวิชา จะต้องมีการทำวิจัยต่าง ๆ ประกอบการศึกษา ตลอดจนอาจารย์ผู้สอนเองก็ต้องสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ และสร้างผลงานทางวิชาการให้กับสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้มีงานวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการมีจำนวนมากกว่บทความประเภทอื่น ๆ สอดคล้องกับการศึกษาของกนกวรรณ บุญสุชาติ (2547, หน้า 112) ที่พบว่า การเขียนแบบงานวิจัยมีจำนวนมากที่สุด แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสมชาย ทับยาง (2545 หน้า, 102) ที่พบว่า ส่วนใหญ่ผู้เขียนจะใช้วิธีการเขียนแบบบรรยาย ชาดิรส ชีรานนท์ (2550, หน้า 115) และอันนิการ์ บุปผา (2547, หน้า 90) พบว่า ส่วนใหญ่ผู้เขียนจะใช้วิธีการเขียนแบบอธิบายมากที่สุด เนื่องจากสาขาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรมศาสตร์และสาขาสุขภาพ บทความส่วนใหญ่เนื้อหาเป็นเรื่องแนวคิด และการปฏิบัติ รวมทั้งเป็นบทความวิชาการและกึ่งวิชาการไม่ใช่บทความวิจัยจึงมีวิธีการเขียนที่แตกต่างออกไป

1.10 ลักษณะการเผยแพร่บทความวารสารส่วนใหญ่เป็นการเผยแพร่ในรูปแบบที่เป็นสิ่งพิมพ์มากกว่าการเผยแพร่แบบออนไลน์ อาจเนื่องมาจากความพร้อมในการใช้สื่อออนไลน์เพื่อทำการเผยแพร่วารสารของแต่ละหน่วยงานไม่เพียงพอ รวมทั้งปัจจุบันมีห้องสมุดเป็นจำนวนมากที่ให้บริการวารสารครบทุกสาขาวิชาและมีระยะเวลาในการบอกรับที่แน่นอน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวแตกต่างจาก Beebe (2003) พบว่าบทความส่วนใหญ่อยู่ในรูปของ e-journal ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในต่างประเทศแพร่หลายกว่าในประเทศไทย

1.11 แหล่งอ้างอิงบทความวารสารส่วนใหญ่อ้างอิงจากหนังสือรองลงมาคือการอ้างอิงจากบทความวารสาร อาจเนื่องจากหนังสือเป็นแหล่งข้อมูลที่มีเนื้อหาครบทุกด้าน และหลากหลาย สะดวกในการสืบค้นและการเข้าถึงและเป็นแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของยูวดี ชุนลิ้ม (2551, หน้า 81) ที่พบว่าแหล่งอ้างอิงที่เป็นหนังสือถูกนำมาใช้อ้างอิงมากที่สุด และอันนิการ์ บุปผา (2547, หน้า 90) พบว่า แหล่งอ้างอิงส่วนใหญ่เป็นแหล่งอ้างอิงที่เป็นสิ่งพิมพ์ ตำรา

1.12 แหล่งที่มีบทความวารสารเผยแพร่มากที่สุดคือสถาบันการศึกษา อาจเนื่องจากว่าสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาเป็นแหล่งทรัพยากร สารนิเทศที่หลากหลาย เพื่อรองรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ของนักศึกษาและอาจารย์ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาของสาขาวิชาต่าง ๆ ที่สถาบันมีหลักสูตรในการเรียนการสอน จึงเป็นสาเหตุว่าสถาบันการศึกษาเป็นแหล่งที่มีวารสารบริการมากที่สุด

1.13 วัตถุประสงค์ของบทความส่วนใหญ่แต่ละบทความมีวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน เนื่องจากประเภทของบทความที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นบทความวิจัยและบทความวิชาการ รูปแบบการนำเสนอผลงานจึงต้องมีการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัยหรือทดลอง หรือวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการให้กับผู้อ่านบทความนั้นๆ

1.14 วัตถุประสงค์ของวารสารส่วนใหญ่เพื่อเผยแพร่ความรู้และเพื่อการสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ สอดคล้องกับการศึกษาของชาติรส ชีรานนท์ (2550 หน้า 116) และยุวดี ชุนลิม (2551, หน้า 81) พบว่า วัตถุประสงค์ในการจัดทำวารสารส่วนใหญ่เพื่อเผยแพร่บทความวิชาการและผลงานวิจัย

2. ศึกษาความสอดคล้องของเนื้อหาบทความวารสารกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำวารสารทั้ง 6 รายชื่อ จากผลการศึกษา พบว่า บทความส่วนใหญ่ (ร้อยละ 99.3) มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวารสาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าวารสารที่ทำการศึกษาคือวารสารทางด้านวิชาการเฉพาะด้าน ในการจัดทำวารสารผู้จัดจึงมีการพิจารณา ตรวจสอบ ความถูกต้องเหมาะสมของบทความให้มีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปอ้างอิงได้จริง จึงทำให้การลงบทความในวารสารวิชาการจะต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของวารสารแต่ละชื่อเรื่อง ซึ่งได้มีผู้ศึกษาในเรื่องความสอดคล้องของบทความกับวัตถุประสงค์ของวารสารเป็นจำนวนมาก ซึ่งผลการศึกษาทั้งหมดปรากฏว่า มีความสอดคล้อง (ร้อยละ 100) เช่น สมชาย ทับยาง (2545, หน้า 103) อันนิการ์ บุผา (2547, หน้า 90-91) พรทิพย์ สว่างเนตร (2548, หน้า 96) กนกวรรณ ปัญจสุชาติ (2547, หน้า 113) และยุวดี ชุนลิม (2551, หน้า 81)

3. ศึกษาแนวโน้มของเนื้อหาบทความด้านจิตวิทยา

จากการวิเคราะห์แนวโน้มของเนื้อหาทางด้านจิตวิทยาพบว่า แนวโน้มเนื้อหาบทความสาขาจิตวิทยาการกีฬามีแนวโน้มที่สูงขึ้น 4.5 หน่วย ซึ่งเป็นสาขาที่มีแนวโน้มสูงมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากบทความด้านจิตวิทยาการกีฬามีจำนวนมากที่สุด คือ 344 บทความจากทั้งหมด 1,091 บทความ โดยวารสารมีการตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือนส่งผลให้ค่าแนวโน้มของของสาขาดังกล่าวมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเปรียบเทียบกับจิตวิทยาสาขาอื่น ๆ ทั้งนี้รวมทั้งกีฬาเป็นสิ่งสำคัญในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การเล่นกีฬาและการออกกำลังกายทำให้ร่างกายแข็งแรงส่งผลให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งหากส่งเสริมการเล่นกีฬาให้เยาวชนตั้งแต่อายุน้อยแล้วโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จจะมีสูงขึ้น สามารถนำมาซึ่งชื่อเสียง และรายได้ที่ดี โดยจะเห็นได้จากนักกีฬาที่มีชื่อเสียงในประเภทต่างๆ นอกจากนั้นก็กีฬาช่วยให้คนในแต่ละวัย แต่ละกลุ่มมีความรักความสามัคคี สามารถเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล หน่วยงาน องค์กร หรือในระดับประเทศได้เป็นอย่างดี บทความในสาขาจิตวิทยาจึงมีผู้สนใจเขียนอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มสูงขึ้น

จิตวิทยาคลินิกมีแนวโน้มที่สูงขึ้น 0.9 หน่วย รองจากสาขาจิตวิทยาการกีฬา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจิตวิทยาคลินิกเป็นการศึกษาถึงสาเหตุความผิดปกติทางด้านพฤติกรรมของบุคคล เพื่อหาทางบำบัดรักษาบุคคลที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์ พฤติกรรม และมีอาการป่วยทางจิตใจ รวมทั้งหาวิธีป้องกันแก้ไข ตลอดจนส่งเสริมให้คนมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น เห็นได้ว่าปัญหาความผิดปกติทางด้านพฤติกรรมของคนในสังคมมีจำนวนมาก และปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขหรือเยียวยาได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว การศึกษาพฤติกรรมที่ผิดปกติ และการหาแนวทางบำบัดรักษาจึงเป็นสิ่งที่นักจิตวิทยาและจิตแพทย์ จะต้องค้นคว้าวิจัยหาแนวทางใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา จึงส่งผลให้การศึกษานี้สาขาจิตวิทยาคลินิก มีอัตราแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้มีนักจิตวิทยาจำนวนมากศึกษาจิตวิทยาในสาขานี้

จิตวิทยาทั่วไปมีแนวโน้มที่สูงขึ้น 0.8 หน่วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก จิตวิทยาทั่วไปเป็นการศึกษากฎเกณฑ์ทฤษฎีพื้นฐานทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมโดยทั่วไป เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนที่จะนำไปสู่สาขาของจิตวิทยาในด้านอื่น ดังนั้นผู้ที่ศึกษาทางด้านจิตวิทยาทุกสาขาจึงมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ จิตวิทยาทั่วไปอยู่แล้ว

ส่งผลให้การเขียนบทความมีอัตราแนวโน้มที่สูงขึ้นเพราะผู้เชี่ยวชาญทุกสาขาสามารถที่จะเขียนเนื้อหาทางด้านนี้ได้ ทำให้การเผยแพร่เนื้อหาของสาขาจิตวิทยามีแนวโน้มที่สูงขึ้น

สาขาจิตวิทยาการศึกษา มีค่าแนวโน้มของเนื้อหาที่สูงขึ้น 0.3 หน่วย อาจเนื่องจากว่าจิตวิทยาการศึกษาเป็น แขนงหนึ่งของวิชาจิตวิทยาประยุกต์ ซึ่งเป็นการนำเอาจิตวิทยาไปใช้ประโยชน์ ทางด้านการศึกษาในแง่ของจิตวิทยา เน้นเรื่องกระบวนการเรียนรู้ การสอนหรือการจัดการศึกษาอบรม การส่งเสริมประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ซึ่งรวมทั้งจิตวิทยาการรู้คิดที่มีค่าแนวโน้มของเนื้อหาที่สูงขึ้นเท่ากับ คือ 0.3 หน่วย

จิตวิทยาชุมชน มีค่าแนวโน้มของเนื้อหาที่สูงขึ้น 0.3 อาจเนื่องจากชุมชนเป็นแหล่งศูนย์รวมของคนในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งแต่ละชุมชนต่างมีสิ่งแวดล้อมและสภาพความเป็นอยู่แตกต่างกัน โดยเฉพาะชุมชนที่มีความเป็นอยู่ที่แออัด ปัญหาที่พบมากที่สุดคือกลุ่มระดับเยาวชน การศึกษาจิตวิทยาชุมชนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญเพื่อทราบข้อมูลและเข้าถึงคนในชุมชน โดยศึกษาลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมบุคคลในชุมชน สำรวจและทดลองวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยป้องกันและจัดการกับปัญหาด้านสุขภาพจิตของชุมชน

จิตวิทยาคลินิกเด็กมีค่าแนวโน้มของเนื้อหาที่สูงขึ้น 0.2 หน่วย อาจเนื่องจากจิตวิทยาคลินิกเด็กเป็นแขนงของจิตวิทยาคลินิกมีกระบวนการ วิธีการศึกษา เหมือนกับจิตวิทยาคลินิกแต่เจาะจงเฉพาะในส่วนของอายุเท่านั้น แนวโน้มของเนื้อหาจิตวิทยาด้านนี้จึงสูงขึ้นเช่นเดียวกับกับจิตวิทยาคลินิก

จิตวิทยาสุขภาพ มีค่าแนวโน้มของเนื้อหาที่สูงขึ้น 0.2 หน่วยเช่นเดียวกับจิตวิทยาคลินิกเด็ก อาจเนื่องจากปัจจุบันกระแสการดูแลสุขภาพมีการเผยแพร่จากสื่อต่างๆ อย่างแพร่หลาย ซึ่งให้เห็นถึงประโยชน์ของการดูแลสุขภาพ ซึ่งทุกคนสามารถรับสารจากสื่อต่างๆ และนำไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง บทความเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการดูแลสุขภาพจึงมีแนวโน้มที่สูงขึ้น

จิตวิทยาที่มีอัตราแนวโน้มของเนื้อหาสูงขึ้นเพียงเล็กน้อย คือ 0.1 หน่วยได้แก่ สาขาจิตชีววิทยา สาขาจิตวิทยาเด็ก สาขาจิตวิทยาให้คำปรึกษา สาขาจิตวิทยามวลบุคคล ทั้ง 4 สาขาที่กล่าวมามีค่าแนวโน้มของเนื้อหาที่สูงขึ้นเท่ากัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งเนื้อหาในการวิเคราะห์หลายสาขา ทั้งนี้เพราะนักจิตวิทยาแต่ละกลุ่มแบ่งสาขาของจิตวิทยาไว้แตกต่างกันในบางสาขา ซึ่งเนื้อหาและวิธีการศึกษาบางสาขามีความใกล้เคียงกัน แต่แตกแขนงออกมาเพื่อความชัดเจนในการศึกษาของแต่ละกลุ่ม เช่น จิตวิทยาเด็กกับจิตวิทยาคลินิกเด็ก จิตวิทยาให้คำปรึกษากับจิตวิทยาคลินิก จิตชีววิทยากับจิตวิทยาพัฒนาการ เป็นต้น

แนวโน้มของเนื้อหาบทความวารสารจิตวิทยาที่มีแนวโน้มคงที่ ได้แก่ สาขาจิตวิทยาทดลองและสาขาจิตวิทยาสังคม อาจเนื่องจากทั้งสองสาขามีผู้ศึกษาเป็นจำนวนไม่มากและยังไม่มีทฤษฎีใหม่ๆ เกิดขึ้นจึงไม่มีบทความที่เกี่ยวกับสาขานี้เพิ่มขึ้นมา

แนวโน้มของเนื้อหาบทความวารสารจิตวิทยาที่มีแนวโน้มลดลง ได้แก่ จิตวิทยาเปรียบเทียบ จิตวิทยาโรงเรียน และจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กร มีแนวโน้มลดลงเท่ากัน คือ 0.2 หน่วย อาจเนื่องจากจิตวิทยาเป็นศาสตร์ที่ศึกษาได้หลากหลาย รวมทั้งจิตวิทยาสามสาขานี้ยังไม่มีทฤษฎีใหม่ๆ เกิดขึ้นจึงไม่มีบทความทางด้านนี้เพิ่มขึ้นมา

จิตวิทยาที่มีแนวโน้มลดลงมากที่สุด 0.6 หน่วย คือจิตวิทยาพัฒนาการ ทั้งนี้อาจเนื่องจากสาขานี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ในวัยต่างๆ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยสูงอายุ ซึ่งการพัฒนาการของมนุษย์มีลักษณะที่เหมือนกันทุกคน โดยอาจพบความผิดปกติได้ตั้งแต่วัยเด็ก และในการวิเคราะห์ข้อมูลบางบทความก็อาจจะไม่ชัดเจน ในการแยกว่าเป็นสาขาจิตวิทยาพัฒนาการหรือจิตวิทยาเด็ก ทำให้การศึกษาอาจจะซ้ำซ้อนกับสาขาจิตวิทยาเด็ก ส่งผลให้แนวโน้มของจิตวิทยาพัฒนาการลดลง

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานผู้ผลิตวารสารทางด้านจิตวิทยาควรมีนโยบายในการเผยแพร่วารสารทางในรูปแบบออนไลน์ให้ชัดเจนและต่อเนื่อง ทั้งวารสารฉบับปัจจุบันและฉบับย้อนหลัง ซึ่งจะทำให้ผู้ที่สนใจศึกษาเนื้อหาทางด้านนี้สามารถเข้าถึงวารสารทุกฉบับได้สะดวกและตลอดเวลา
2. การเผยแพร่บทความทางวิชาการด้านจิตวิทยา ควรจะดำเนินการให้ครบตามวาระที่สำนักพิมพ์ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งกำหนดการในการออกเผยแพร่ตรงกันทุกฉบับ
3. ควรเพิ่มกำหนดออกของวารสารต่อปีให้มากขึ้น การศึกษาพบว่า มีจำนวนบทความของวารสารหลายชื่อเรื่อง ที่มีกำหนดออกต่อปีน้อยเกินไป
4. สถาบัน องค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ควรมีการตีพิมพ์บทความทางวิชาการจิตวิทยาสาขาอื่น ๆ ให้มากยิ่งขึ้น
5. แหล่งอ้างอิง จากการศึกษาพบว่า มีบทความส่วนหนึ่งไม่ปรากฏแหล่งอ้างอิง ซึ่งอาจจะส่งผลให้บทความวารสารไม่น่าเชื่อถือ
6. แหล่งที่บอกรับวารสารหรือห้องสมุดต่าง ๆ ที่ให้บริการวารสารทางจิตวิทยาควรมีการติดตาม และบอกรับวารสารแต่ละชื่อเรื่องอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- กันยา สุวรรณแสง. (2542). *จิตวิทยาทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- กระทรวงสาธารณสุข, กรมสุขภาพจิต. (2553). *รายงานสถิติผู้ป่วยทางสุขภาพจิตทั่วประเทศไทย 2552*. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2553 จาก, <http://www.dmh.go.th/report/report1.asp>
- กนกวรรณ ปัญจสุชาติ. (2547). *การวิเคราะห์วารสารด้านจิตวิทยาที่ผลิตโดยสถาบันอุดมศึกษา ระหว่างปี 2542-2545*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชาติรส ชีรานนท์. (2550). *การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารภาษาไทยทางด้านสุขภาพตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2548*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นุชนารถ ปัจจุบัน. (2534). *การวิเคราะห์ปริมาณนิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาวิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนวระหว่างปีพุทธศักราช 2529 ถึงพุทธศักราช 2534 มหาวิทยาลัยนเรศวร*. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พรทิพย์ สว่างเนตร. (2548). *การวิเคราะห์วารสารสาขาวิชาพีชศาสตร์ ปี พ.ศ. 2543-2547*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยุวดี ชุนลิม. (2551). *การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารทางประชากรศาสตร์ พ.ศ. 2542-2548*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมชาย ทับยาง. (2545). *การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารภาษาไทยทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2543*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อันนิการ์ บุปผา. (2547). *การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารทางด้านรัฐศาสตร์ ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2536-2545*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Beebe, B. (2003). A content analysis of LIBRES : Library & information research electronic journal. *Mississippi Libraries*, 67(4), 101-104.